

Raport o stanie gminy Wałbrzych za rok 2021

KULTURA

SPIS TREŚCI

1	INSTYTUCJE KULTURY W WAŁBRZYCHU FINANSOWANE PRZEZ SAMORZĄD GMINY I WOJEWÓDZKI	2
1.1	Instytucje kultury, których organizatorem jest Gmina Wałbrzych.....	2
1.1.1	Teatr Lalki i Aktora.....	2
1.1.2	Wałbrzyski Ośrodek Kultury	3
1.1.3	Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna “Biblioteka pod Atlantami”	4
1.1.4	Muzeum Porcelany.....	8
1.1.5	Wałbrzyska Galeria Sztuki Biuro Wystaw Artystycznych.....	9
1.1.6	Park Wielokulturowy Stara Kopalnia	10
1.2	Instytucje kultury, których organizatorem jest samorząd województwa	14
1.2.1	Teatr Dramatyczny im. J. Szaniawskiego.....	14
1.2.2	Filharmonia Sudecka	16
2	MECENAT GMINY WAŁBRZYCH	17

1 INSTYTUCJE KULTURY W WAŁBRZYCHU FINANSOWANE PRZEZ SAMORZĄD GMINY I WOJEWÓDZKI

W Wałbrzychu w 2021 roku działało 8 samorządowych instytucji kultury, z których 6 było wpisanych do rejestru Gminy Miejskiej Wałbrzych, a 2 do Rejestru Województwa Dolnośląskiego.

1.1 INSTYTUCJE KULTURY, KTÓRYCH ORGANIZATOREM JEST GMINA WAŁBRZYCH

1.1.1 TEATR LALKI I AKTORA

Tabela 1. Spektakle i wydarzenia Teatru Lalik i Aktora.

Premiery spektakli	Spektakle/wydarzenia				Widzowie			
	siedziba	teren	on-line	razem	siedziba	teren	online	razem
3	112	12	7	131	9945	1641	153	11739

Powyższy wykaz nie obejmuje udziału Teatru w miejskich inicjatywach społeczno – kulturalnych:

- 29. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy
- ogólnopolska akcja SPRZĄTANIA ŚWIATA
- 29. PÓŁMARATON TOYOTA
- otwarcie Ogródka Jordanowskiego (Piaskowa Góra)
- festyn BRAVE KIDS (Park Rusinowa)
- POWITANIE LATA
- EKO Piknik
- Jarmark Świąteczny.

W minionym roku Teatr zrealizował 3 nowe premiery, adresowane do dzieci w wieku od 3 do 10 lat. Były to spektakle wywodzące się zarówno z kanonu literatury dziecięcej i młodzieżowej („Szewczyk Dratewka”, „Chłopcy z Placu Broni”), jak i należące do współczesnej dramaturgii dziecięcej („Atlas Nieba”).

W stałym repertuarze Teatru pojawiły się tytuły zróżnicowane zarówno pod względem tematyki, jak i wieku odbiorców. Dzięki temu oferta była interesująca i zróżnicowana, o czym świadczyło wysokie zainteresowanie grup zorganizowanych (szkół i przedszkoli) oraz widzów indywidualnych, odwiedzających Teatr w sobotnie i niedzielne popołudnia.

Rok 2021 był dla Teatru, jak i dla innych instytucji, rokiem hybrydowym. W związku z tym, podczas, gdy Teatr był niedostępny „stacjonarnie”, widzowie mieli okazję brać udział w licznych wydarzeniach i spotkaniach on-line organizowanych przez Teatr. Były to między innymi Ferie Zimowe przy Brzechwy, cykl rekomendacji spektakli, filmów i książek on-line, cykl historyczny pn. #75 lat tlia, spotkania z aktorami oraz konkursy.

Równolegle do działań w sieci Teatr prowadził stacjonarne warsztaty dla dzieci w wałbrzyskich przedszkolach pn. AKADEMIA PRZEDSZKOLAKA. W chwili tymczasowego „rozrożnienia” udało się również zrealizować stacjonarne warsztaty z okazji Dnia Kobiet.

We wrześniu w TLiA odbyła się 5. Edycja Festiwalu małych Prapremier, która połączona była z obchodami 75 - lecia działalności Teatru. Podczas pięciodniowego wydarzenia (odbywającego się w trybie stacjonarnym) zostały zaprezentowane spektakle z Poznania, Warszawy, Łodzi, Lublina, Białegostoku i Bielsko-Białej. Wydarzenie zostało dofinansowane środkami MKiDN oraz Gminy Wałbrzych.

Oprócz działalności teatralno-artystycznej Teatr włączał się w liczne inicjatywy o charakterze lokalno-społecznym. Brał udział w 29. Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, ogólnopolskiej akcji SPRZĄTANIA ŚWIATA, 29. PÓŁMARATONIE TOYOTY, otwarciu Ogródka Jordanowskiego (Piaskowa Góra), festynie BRAVE KIDS (Park Rusinowa), POWITANIU LATA, EKO Pikniku oraz Jarmarku Świątecznym.

1.1.2 WAŁBRZYSKI OŚRODEK KULTURY

Tabela 2. Działalność Wałbrzyskiego Ośrodka Kultury.

Imprezy		Zespoły artystyczne		Kola/Kluby	
liczba	uczestnicy	liczba	członkowie	liczba	członkowie
94	3.289	1	150	40	431

W 2021 roku, mimo trwającej pandemii Ośrodek starał się prowadzić działalność statutową poprzez organizację różnorodnego rodzaju zajęć plastycznych, muzycznych, tanecznych i rozrywkowych. W swoich siedzibach w Starej Kopalni i na Piaskowej Górze Ośrodek organizował zajęcia stałe dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Warsztaty taneczne, zajęcia baletowe, hip-hop, warsztaty kreacji twórczej łączące muzykę, działania teatralne, sztuka słowa czy sztuki plastyczne na stałe wpisały się w kalendarz ofert kulturalnych Wałbrzycha.

W 2021 roku Wałbrzyski Ośrodek Kultury pozyskał środki finansowe na niżej wymienione projekty:

- „Zaprojektuj kulturę z WOK – 28.000 zł z Narodowego Centrum Kultury - Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne
- „Zielony korytarz – 5.000 zł z Fundacji Banku Santander
- Wraz ze Stowarzyszeniem WOK – Więcej o Kulturze:
 - Dolnośląski Festiwal Ognia - 6.000 zł
 - Kino Open Air - 10.000 zł
 - Zielono mi - 5.000 zł
 - Ptasie radio - 3.800 zł
- Wydanie płyty ZPiT oraz warsztaty artystyczne dla dzieci z dwóch wałbrzyskich przedszkoli z Fundacji Edukacji Europejskiej – 15.400 zł
- Wraz z Ośrodkiem Działań Artystycznych „Firlej” – program Bardzo Młoda Kultura

1.1.3 POWIATOWA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA „BIBLIOTEKA POD ATLANTAMI”

Tabela 3. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka Pod Atlantami”

Liczba woluminów	Liczba wypożyczeń ogółem	Liczba czytelników ogółem
249.049	269.954	8.119

Dane z oddziałów dziecięcych:

- liczba woluminów – 52.004
- liczba wypożyczeń – 37.208
- liczba czytelników – 2.235

Dotacja podmiotowa dla Biblioteki na rok 2021 r. wyniosła 3.699.000,00 zł (+ Starostwo Powiatowe: 30.000,00 zł). Ponadto Biblioteka otrzymała dotacje celowe:

- na wkład własny do programu Biblioteki Narodowej na zakup nowości wydawniczych: 120.000,00 zł
- do projektu „Nowe Miasto – Nowa Biblioteka” dofinansowanego z MKiDN: 4.000,00 zł
- na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji „Adaptacja lokalu przy Piłsudskiego 51-53 na potrzeby funkcjonowania Filii nr 1 z oddziałem dziecięcym Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu (numer projektu: RPDS.04.03.04-02-0001/19)”: wykonanie 104.541,51 zł.

Biblioteka w 2021 r. pozyskała również środki zewnętrzne:

- w ramach programu „Partnerstwo dla książki” na realizację projektu „Nowe Miasto – Nowa Biblioteka” ze środków MKiDNiS w kwocie 16.000,00 zł;
- w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025/ Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych/ Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych ze środków Biblioteki Narodowej w kwocie 64.615,00 zł;

- z Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej im. T. Mikulskiego we Wrocławiu w kwocie 1.000,00 zł na organizację spotkania autorskiego (Joanny Bator) w ramach DKK;
- ze środków Funduszu Regionu Wałbrzyskiego w kwocie 1.000,00 zł na działania w ramach kolejnej edycji „Tygodnia z Regionem”.

INWESTYCJE

Mimo pandemii wałbrzyska biblioteka w I półroczu 2021 r. zakończyła w terminie projekt „Adaptacja lokalu użytkowego przy ul. Piłsudskiego 51-53 na potrzeby funkcjonowania Filii nr 1 z oddziałem dziecięcym Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu (numer projektu: RPDS.04.03.04-02-0001/19)”- realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, działania 4.3 Dziedzictwo kulturowe. Podzadania 4.3.4 Dziedzictwo kulturowe – ZIT (schemat B). Projekt otrzymał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w kwocie 1.008.758,35 PLN. Wartość całkowita projektu: 1.186.774,53 PLN.

W ramach zadania zrealizowano: roboty budowlane (w tym roboty dotyczące termomodernizacji i w zakresie infrastruktury towarzyszącej - remont schodów i podjazdu dla niepełnosprawnych), zakupiono wyposażenie (sanitarne, kurtynę powietrzną, żaluzje zaciemniające, wycieraczki, meble, sprzęt biurowy i multimedialny). Oficjalne otwarcie filii nastąpiło 30 sierpnia 2021 r. Kolejna „nowa” placówka biblioteczna rozwinęła swoją ofertę oraz działalność w dzielnicy Nowe Miasto wykorzystując przy tym pełny potencjał, zarówno organizacyjny, jak i merytoryczny dla mieszkańców w każdym wieku. Od dnia otwarcia widać ich duże zainteresowanie placówką, znacznie wzmożł się ruch czytelnicy w każdej grupie wiekowej. Warunki lokalowe – duże, przestronne, dobrze oświetlone i w pełni nowoczesne sprawiają, iż chętniej odwiedzają oni naszą placówkę i korzystają z jej zbiorów. Nowy obiekt nie posiada barier architektonicznych, co sprzyja nie tylko osobom niepełnosprawnym, ale również starszym i rodzicom z dziećmi w wózkach. Z myślą o tej ostatniej grupie powstał Pokój Bajek.

Zgodnie z oczekiwaniami użytkowników wydłużono czas otwarcia filii, która czynna jest także w soboty, co jest dużym udogodnieniem dla osób pracujących. Działalność Filii nr 1 nie ogranicza się wyłącznie do obsługi ruchu czytelniczego. Mimo zmiennych warunków epidemicznych w 2021 r. udało się zrealizować wiele działań, zajęć i imprez czytelnicznych. Większość z nich odbyła się w ramach przygotowanego specjalnie na uruchomienie nowej filii projektu „Nowe Miasto – Nowa Biblioteka”, dofinansowanego ze środków MKiDN. W krótkim czasie (od końca sierpnia do początku listopada) przeprowadzono m.in.: spotkania autorskie i warsztaty, zajęcia literackie, muzyczne i regionalne, akcje plenerowe i miejskie gry mobilne, Poranki w Pokoju Bajek. We wszystkich działaniach projektowych - skierowanych do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów – wzięło udział ponad 600 osób.

Nowa placówka biblioteczna rozwinęła na większą niż dotychczas skalę współpracę ze szkołami i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Zaprasza bowiem do siebie grupy zorganizowane na atrakcyjne zajęcia i warsztaty. Współpracuje z MOPS-em na rzecz organizacji czasu wolnego dzieciom ze środowisk patologicznych. Organizuje wolontariat, głównie dla uczniów I LO. Seniorom zaoferowała miejsce na spotkania dzielnicowego Klubu Seniora.

Dzięki współpracy z Miejskim Zakładem Budynków Spółka z o. o. w Wałbrzychu udało się przeprowadzić kolejny etap remontu Filii nr 6 z oddziałem dziecięcym na Białym Kamieniu, tj. osuszanie budynku z zewnątrz.

W 2021 roku, pomimo nadal trwającej pandemii zostały zorganizowane ogółem 432 stacjonarne imprezy i zajęcia biblioteczne, w których wzięło udział 6.734 użytkowników. Ponadto do sieci trafiło ponad 60 wydarzeń o charakterze edukacyjnym i kulturalnym, które wyświetlono łącznie 29.064 razy. Na miejscu ze wszystkich usług bibliotecznych skorzystało ogółem 17.109 osób, a łącznie Bibliotekę pod Atlantami odwiedziły 87.698 osoby.

Z ważniejszych wydarzeń warto wymienić:

- **TYDZIEŃ BIBLIOTEK** ph. „Znajdziesz mnie w bibliotece” (8-14.05.) , m.in. „Perełki w zbiorach Pracowni Regionalnej” – rozmowa o wyjątkowych egzemplarzach w zbiorach specjalnych, „Atlanty Escape” (gra na smartfon) wirtualne zwiedzanie budynku na zasadzie tradycyjnego escape roomu, gry w aplikacji Action Track: „Zagadka biblioteki” dla młodszych, „Znajdziesz mnie w bibliotece” dla starszych użytkowników, „Biblioteka z pasją” – film prezentujący wybrane pasje, którym oddają się w wolnym czasie pracownicy Biblioteki pod Atlantami.
- **OBCHODY ROKU KOBIET**, m.in. „Literatura kobieca” - cykl podcastów publikowany na fb i YouTube o literaturze dedykowanej kobietom, czytanej i pisanej przez kobiety, „Kobiety regionu” - prezentacje sylwetek nieżyjących wałbrzyszanek szczególnie zasłużonych dla wałbrzyskiej kultury, „Ceramika jest jak kobieta...” - wystawa ceramiki artystycznej Ryszarda Klimasa, „Kobiety w walce o niepodległość Polski” – wykład dr hab. Doroty Suli, spotkanie autorskie z Agnieszką Szpilą i Sylwią Chutnik.
- **OBCHODY ROKU STANISŁAWA LEMA**, m.in. „Mistrz Pięknego Czytania” – kolejna edycja konkursu recytatorskiego, którego bazą były fragmenty prozy Stanisława Lema; „VI Wałbrzyski Przegląd Twórczości Literackiej Dzieci i Młodzieży” – konkurs literacki, którego hasłem przewodnim była „Wizja

przyszłości” w nawiązaniu do twórczości St. Lema, „Jak Lem przewidział przyszłość, w której żyjemy” - prezentacja multimedialna z ciekawostkami ze świata nauki.

- **TYDZIEŃ Z REGIONEM** ph. KOBIECA TWARZ REGIONU (18-22.10.2021r.). W programie znalazły się pozycje spotkań i wykładów prezentowane przez znane wałbrzyszanek, m.in.: prelekcja Marii Tyws, historyczki sztuki pt. „Leonardo była kobietą czyli kobieta w sztuce to nie tylko modelka”, spotkanie autorskie Agnieszki Dobkiewicz, promujące książkę „Dziewczyny z Gross-Rosen”, spotkanie autorskie Joanny Bator promujące jej ostatnią książkę „Gorzko, gorzko”. Tegorocznemu „TYGODNIOWI” towarzyszyły wystawy: „Kobieca twarz regionu” - prezentacja wybranych sylwetek kobiet, które odegrały ogromną rolę w Wałbrzychu w różnych dziedzinach życia naszego miasta oraz „Kobięcym okiem” - prace autorstwa słuchaczek Sudeckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wałbrzychu.

SPOTKANIA AUTORSKIE

Dla dzieci i młodzieży:

- Krzysztof Kułaga - połączone z promocją książki pt: „Baśnie Zamku Książ” (centrala i filie – 7 spotkań),
- Artur Guzicki – połączone z promocją książki „Podróże Misia Wojtka” (centrala),
- Ewa Nowak – połączone z promocją książki „Orkan. Depresja”(Filia nr 1).

Dla dorosłych:

- Sylwia Chutnik (centrala, Rok Kobiet)
- Mieczysław Gorzka (Filia nr 1, projekt Nowe Miasto – Nowa Biblioteka),
- Agnieszka Szpila (MFB, Rok Kobiet),
- Jarosław Kret (centrala, w ramach Nocy Bibliotek),
- Hannibal Smoke (MFB),
- Marcin Kydryński (MFB),
- Kazimierz Junosza (MFB),
- Joanna Bator (MFB, Rok Kobiet),
- Magdalena Zawadzka (MFB, z okazji Dnia Seniora).

Spotkania, które wreszcie mogły odbyć się w formie stacjonarnej, cieszyły się ogromnym zainteresowaniem czytelników. W sumie wzięło w nich udział blisko 700 osób.

Kontynuowano również cykliczne spotkania dla dzieci i młodzieży, tj. Klub Czytających Rodzin, Baśniowy Kącik Malucha, Bajkowy Klub Malucha, Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Książki, Spotkania z Panią Książką, Młodzi Cyfrowi, Kino młodzieżowe i Poranki i popołudnia filmowe.

Natomiast dla dorosłych były to: Dyskusyjny Klub Książki, Popołudnie z książką, Akademia Pogodnego Seniora, Cyber Senior, Spotkania z Regionem, Kobiecte oblicza Literatury, Literatura na ekranie oraz Warto obejrzeć.

1.1.4 MUZEUM PORCELANY

Tabela 4. Muzeum Porcelany

Liczba muzealiów	Liczba wystaw czasowych	Liczba wystaw stałych	Liczba zwiedzających
30.458	3	9	14.326

Mimo ograniczeń pandemicznych muzeum odwiedziła w 2021 roku rekordowa ilość blisko 15 tysięcy gości. Oprócz ekspozycji w postaci dziewięciu wystaw stałych mogli oni obejrzeć trzy wystawy czasowe zorganizowane przez muzeum w ubiegłym roku: „wystawę fotografii Brygidy Strzępek „Ogrody” w ramach V Wałbrzyskiego Weekendu Fotografii, wystawę okolicznościowych pater z lat 1946 - 1995 pt. „Zapisane na porcelanie. Praca. Relaks. Ludzie” oraz wystawę prac Anny Malickiej Zamorskiej „Sny w ogrodzie” w ramach V Biennale Mistrzów Ceramiki im. B. Wolanina.

W roku 2021 zbiory muzeum wzbogaciły się łącznie o 237 nowych eksponatów, przede wszystkim porcelany, ale również obiektów do zbiorów Działu Sztuki (zabytkowe obiekty użytkowe wykorzystane do aranżacji wystaw stałych) oraz Działu Historii Miasta i Regionu (w głównej mierze dawne fotografie i karty pocztowe z Wałbrzycha i regionu).

Muzeum brało udział w licznych inicjatywach, imprezach itp. zarówno miejskich, jak i ogólnopolskich (Noc Muzeów, kino plenerowe w ramach Festiwalu Filmowego Hommage a Kieślowski, Weekend Seniora z Kulturą, Europejski Dzień Kolei, Brave Kids i inne.

Muzeum realizowało także swoją misję edukacyjną - w formie online (filmy edukacyjne, wykłady i spotkania online) oraz stacjonarnej. Łącznie z oferty edukacyjnej skorzystało 1.571 osób.

Prowadzono także prace inwestycyjne, przede wszystkim mające na celu poprawę komfortu gości i uatrakcyjnienie zwiedzania muzeum; zmodernizowano i doposażono salę do zajęć edukacyjnych, wymieniono system audioprzewodników (nowe trasy zwiedzania, dodatkowe wersje językowe, bardziej przyjazne użytkownikowi urządzenia), zmodernizowano system monitoringu wizyjnego, wymieniono oświetlenie w salach wystawowych.

1.1.5 WAŁBRZYSKA GALERIA SZTUKI BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH

Tabela 5. Wałbrzyska Galeria Sztuki Biuro Wystaw Artystycznych

Liczba wernisaży	Liczba ekspozycji	Liczba zwiedzających
11	13	105 284

Wałbrzyska Galeria Sztuki Biuro Wystaw Artystycznych w 2021 roku, zrealizowała 13 wystaw (6 w siedzibie przy ul. Słowackiego 26 i 4 w oddziale w Zamku Książ, 1 w apartamentach księżnej Daisy w Zamku Książ, wraz Zamkiem Książ w Wałbrzychu, 2 na terenie Starej Kopalni, wraz ze Starą Kopalnią – Centrum Nauki i Sztuki).

Ponadto Galeria w roku 2021 zorganizowała Konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży: „Kobieta, mój największy autorytet, moja bohaterka”. W konkursie wzięło udział 28 uczestników, przyznano 11 nagród i 1 wyróżnienie. Wystawa pokonkursowa wraz z uroczystym rozdaniem nagród, odbyła się na wałbrzyskim

ryнку w dniu 22 czerwca podczas Powitania Lata. Wystawa była też prezentowana na dworcu PKP Wałbrzych Szczawienko. W czasie wakacji w lipcu i sierpniu, wszystkie nagrodzone prace konkursowe były prezentowane na citylightach znajdujących się na wałbrzyskich przystankach autobusowych.

Zorganizowano Warsztaty Land Artu (sztuka ziemi). Imprezy odbyły się na wałbrzyskim rynku, podczas obchodów Dnia Dziecka, Powitania Lata oraz na Placu Magistrackim podczas Pikniku Ekologicznego. Warsztaty cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród uczestników, wpisując się na stałe w ofertę edukacyjną wałbrzyskiego BWA.

Podczas trwania wystaw malarstwa w Galerii przy ul. Słowackiego 26: „Miejsca między nami” i „Ego homo sum”, odbyły się warsztaty rysunkowo – malarskie, prowadzone przez autorów wystaw, artystów Krzysztofa Musiała i Michała Bajsarowicza, które cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Podczas trwania wystawy w oddziale WGS BWA w Zamku Książ „Miodem płynące, manifest międzygatunkowej solidarności” Stanisław Brach, miały miejsce dwa spotkania z pszczelarzem, które poprowadził dr Maciej Howis, specjalista hodowli pszczół i pszczelnictwa, pszczelarz od 15 lat. Pierwsze, którego tematem było: "Biologia rodziny pszczoły i właściwości produktów pszczelich", skierowane było do dzieci i młodzieży, a drugie pt. "Pochodzenie i właściwości prozdrowotne produktów pszczelich", do osób dorosłych. W spotkaniach wzięło udział 29 osób.

Tradycyjnie już podczas trwania wystaw i podczas finisaży, odbywały się oprowadzania autorskie i kuratorskie:

- Mieczysław Wiśniewski – malarstwo: 3 oprowadzania kuratorskie, w których wzięło udział 15 osób,
- Stanisław Brach „Miodem płynące, manifest międzygatunkowej solidarności”: 1 oprowadzanie kuratorskie podczas finisażu (ok. 60 osób), 1 oprowadzanie przez pracownika galerii (6 osób),
- Magdalena Siejko „Wizerunki (nie)obecności”: 2 oprowadzania autorskie (30 osób).

Podczas trwania wystawy „Czas fotografii” Paweł Sokołowski, odbyły się warsztaty fotograficzne w technice mokrego kolodionu prowadzone przez artystę Pawła Sokołowskiego.

1.1.6 PARK WIELOKULTUROWY STARA KOPALNIA

Tabela 6. Park Wielokulturowy Stara Kopalnia.

Liczba imprez	Liczba odwiedzających	Liczba wystaw czasowych	Liczba wystaw stałych
93	217.644 (w tym 163.368 osób korzystających z punktów szczepień)	10	1

Rok 2021 był szczególnie trudny dla instytucji kultury, które musiały ograniczyć swoją działalność z powodu pandemii. Pomimo tego w Parku Wielokulturowym Stara Kopalnia zostały zrealizowane następujące ważniejsze wydarzenia:

Koncerty i inne wydarzenia kulturalne:

- koncert Korteza

- koncert Kękę
- koncert Szymona Łukowskiego Quintet w ramach Hałda Jazz Festival
- występ Grzegorza Halamy
- koncert w ramach Brave Kids
- koncert Urszuli Dudziak w ramach Hałda Jazz Festiwal
- koncert Palucha
- spektakle Teatru Lalki i Aktora w Wałbrzychu w ramach Festiwalu Małych Prapremier
- koncert Fisz Emade Tworzywo
- koncert Lemon
- koncert Artura Rojka

Wystawy:

- Piotr Nowak - THE ESSENCE OF THE CLASH
- Anita Andrzejewska - Outside in
- Grupa Kontrast
- Jan Lebenstein 1930 - 1999
- Łukasz Karkoszka - POSZUKIWANIA
- Uczniowie I LO w Wałbrzychu - ISTOTA
- Paulina Komorowska - Birger - Bric-a-brac*
- Anna Bem - Borucka - PARTICULA VERI/cząstka prawdy
- Zdzisław Jurkiewicz - ZDARZENIA
- Kazimierz Kozakiewicz - Kamyk. Minerale z Dolnego Śląska

konferencje:

- sesja naukowa i spotkanie Polskiego Komitetu Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego TICCIH

Inne

- organizacja własnej weekendowej promocji PWSK - stoiska instytucji w atrakcjach turystycznych (m.in. Twierdza Kłodzko, Zamek Książ, Zamek Czocho, Twierdza Srebrna Góra),
- Noc Muzeów w Starej Kopalni - wydarzenie w 2021 roku organizowane w formule hybrydowej - większość zajęć, warsztatów i zwiedzania na terenie instytucji i on-line pokaz filmu o podziemiach Starej Kopalni,
- Górniczy Dzień Dziecka - wydarzenie organizowane dla uczniów szkół podstawowych na zapisy - organizacja warsztatów, animacji dla dzieci oraz w wersji komercyjnej dla rodzin i turystów,
- Miejski Dzień Przedszkolaka - organizacja warsztatów, animacji, pozyskanie partnerów wydarzenia,
- Europejskie Dni Dziedzictwa,
- Festiwal Tradycji Górniczych Barbórka.

Park Wielokulturowy Stara Kopalnia intensywnie promował swoją działalność poprzez social media. Jako pierwsza instytucja w Wałbrzychu utworzył profil na platformie TIK-TOK. Rozwijał też swoje profile na facebook'u, Instagramie, You Tube. Najważniejszymi elementami promocji w mediach tradycyjnych była

promocja Instytucji, ale też Miasta w ramach programu telewizyjnego You can dance - nowa generacja w TVP2, w Polsat News oraz w strefie Radia Eska w ramach Eska Summer City.

Rok 2020 w Starej Kopalni zapoczątkował zwiększenie ilości treści multimedialnych przygotowanych do mediów społecznościowych instytucji. W 2021 roku do najważniejszych wydarzeń prowadzonych on-line trzeba wymienić:

- serię filmów "Wtorki ze sztuką" - co drugi wtorek miesiąca filmy dotyczące sztuki, wystaw i działań Centrum Ceramiki Unikatowej w Starej Kopalni,
- serię filmów "Górnictwo historie" - co drugi czwartek miesiąca filmy dotyczące historii miasta i górnictwa, prowadzone przez muzealników Starej Kopalni,
- serię filmów z przewodnikami Starej Kopalni na media społecznościowe,
- serię filmów promocyjno - informacyjnych m.in. z okazji Międzynarodowego Dnia Sztuki, oprowadzania kuratorskiego po wystawie Jana Lebenstaina 1930-99, Łukasza Karkoszki oraz Anity Andrzejewskiej, Pauliny Briger - Komorowskiej, Zdzisława Jurkiewicza,
- film o podziemiach Starej Kopalni przygotowany na Noc Muzeów 2021,
- wprowadzenie do oferty edukacyjnej zajęć on-line dla szkół, jak również organizację Ferii zimowych on-line, z której skorzystały dzieci i dorośli z całego kraju,
- przygotowanie dedykowanych materiałów na akcję #zostańwdomu ze Starą Kopalnią (zadania, gry, zabawy, filmy, ciekawostki) oraz promocja akcji na stronach MKiDN, instytucji kulturalnych, platformach edukacyjnych,
- stworzenie wirtualnego oprowadzania po przestrzeniach Starej Kopalni.

W ramach działalności edukacyjnej prowadzone były następujące działania:

- zajęcia edukacyjne i warsztaty w czasie Ferii Zimowych on-line (65 uczestników),
- zajęcia edukacyjne w formule on-line i stacjonarne (112 zajęć, 2.391 uczestników),
- warsztaty w Centrum Ceramiki Unikatowej (202 warsztatów odpłatnych, 1.954 uczestników)

Wnioski konkursowe i wyróżnienia

Stara Kopalnia otrzymała dofinansowanie ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu "Kultura ludowa i tradycyjna 2021" na organizację Festiwalu Tradycji Górniczych Barbórka w Wałbrzychu w kwocie 35.000 złotych. Jest to jedyny w Polsce festiwal celebrujący górnicze tradycje.

Projekt "Poszukiwanie Mistrza w sobie" realizowany przez Centrum Ceramiki Unikatowej Starej Kopalni także otrzymał dofinansowanie ze środków Ministerstwa Kultury Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach priorytetu Edukacja kulturalna w wysokości 36.000 zł.

W 2021 roku Park Wielokulturowy Stara Kopalnia został laureatem konkursu na Najlepszy Produkt Turystyczny Dolnego Śląska w 2020 roku.

Czas zamknięcia trasy zwiedzania spowodowany ograniczeniami pandemicznymi został wykorzystany do dalszego rozszerzenia części wystawienniczej i uatrakcyjniania ścieżki zwiedzania Starej Kopalni - na wystawie zostały zaprezentowane dotychczas przechowywane w magazynach muzealnych narzędzia górnicze, elementy

infrastruktury i wyposażenie chodników wydobywczych. Zainscenizowane zostały skutki wypadku - wyrzutu dwutlenku węgla.

Z kolei szczyt sezonu roku 2021 r. (od lipca do września) był okresem, kiedy Park Wielokulturowy zanotował najwyższe w historii swojej działalności liczby zwiedzających.

Rok 2021 to także czas intensywnych prac związanych z odnawianiem zamortyzowanej infrastruktury technicznej. Przeprowadzona została m.in. wymiana instalacji oświetlenia ewakuacyjnego i awaryjnego w budynku łaźni łańcuszkowej, wymiana części systemu detekcji gazu w chodniku podziemnym, zostały naprawione uszkodzone przez wichury dachy budynków nr 1, 4, 8, 10.

Punkt Szczepień w Parku Wielokulturowym Stara Kopalnia

Na początku roku 2021 we współpracy ze Szpitalem im. Alfreda Sokołowskiego, zostały zaprojektowane i wykonane w dwóch lokalizacjach punkty szczepień.

Punkt szczepień A został utworzony w sali koncertowej (o powierzchni ponad 500 m²) w budynku B8. W ciągu tygodnia czasu, z materiałów, które w większości pochodzą z zasobów PW Stara Kopalnia, pracownicy PW Stara Kopalnia wybudowali punkt szczepień, który jednocześnie może obsługiwać 5 zespołów pielęgniarских, przygotowali poczekalnię poszczepienną i zaplecze na potrzeby punktu pierwszej pomocy medycznej, biuro dla przełożonych pielęgniarek, pomieszczenia socjalne dla pielęgniarek, lekarzy i wolontariuszy obsługujących punkt szczepień. Punkt szczepień został otwarty 25 stycznia 2021 r.

W lutym zaistniała konieczność utworzenia drugiego punktu szczepień, w związku z czym w budynku Centrum Ceramiki Unikatowej, po zakończeniu ekspozycji znajdującej się tam wystawy ceramiki, w ciągu 5 dni został wybudowany punkt szczepień B, który mógł być jednocześnie obsługiwany przez 4 zespoły pielęgniarские.

W punktach szczepień w PW Stara Kopalnia mogło zostać zaszczepionych dziennie nawet do 1.500 osób. W ciągu roku 2021 r. w punktach szczepień w PW Stara Kopalnia zostało wykonanych 163.368 szczepień.

Punkty szczepień, prowadzone przez Szpital im. Alfreda Sokołowskiego, wspomagane były pracą wolontariuszy i pracowników PW Stara Kopalnia i Wałbrzyskiego Ośrodka Kultury (początkowo po cztery osoby, potem po dwie osoby przez 12 godzin codziennie).

Punkty szczepień na Starej Kopalni stały się wzorem do tworzenia podobnych punktów w innych miastach Dolnego Śląska. Odwiedzili nas i skorzystali z naszego doświadczenia przedstawiciele m.in. Świdnicy, Legnicy, Strzegomia, Jeleniej Góry.

1.2 INSTYTUCJE KULTURY, KTÓRYCH ORGANIZATOREM JEST SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA

1.2.1 TEATR DRAMATYCZNY IM. J. SZANIAWSKIEGO

Tabela 7. Teatr Dramatyczny im. J. Szaniawskiego.

Premiery spektakli	Spektakle		Widzowie	
	siedziba	on-line	siedziba	on-line
10	204	56	6.170	41.461

W 2021 roku Teatr zrealizował 10 premier scenicznych spektakli, z widownią na żywo lub online, z czego na scenach własnych :

- HA(E)USER tekst: Ewa Mikuła, reżyseria: Helena Ganjalyan / spektakl powstał we współpracy z Festiwałem Nowe Epifanie w Warszawie
- RITA tekst i reżyseria: Łukasz Grzegorzek
- PILNIE KUPIĘ BIOGRAFIĘ tekst: pilgrim/majewski, reżyseria: Krzysztof Popiołek
- ORFI tekst i reżyseria: Michał Buszewicz
- PRZEWODNIK DLA LEWICY O PRAWICY tekst: Marcin Napiórkowski, Katarzyna Szyngiera, reżyseria: Katarzyna Szyngiera
- ANCORA TU tekst: Tomasz Jękoł, Maciej Podstawny, reżyseria: Maciej Podstawny
- KING'S SIZE tekst i reżyseria: Kuba Zubrzycki
- RZYWOT część pierwsza: rozpadająca się biografia tekst: pilgrim/majewski, reżyseria: Seb Majewski / spektakl powstał we współpracy z Teatrem Polskim w Podziemiu we Wrocławiu

oraz w unikatowych przestrzeniach miejskich:

- MENSCH projekt Katarzyny Gorczyzy i Briana Michaela, premiera w Domu Handlowym Chełmiec / PDT
- TERAZ KAŻDY Z WAS JEST RZECZPOSPOLITĄ / z trzema wykrzyknikami tekst: pilgrim/majewski, reżyseria: Maciej Podstawny, premiera w zabytkowym budynku Dworca Wałbrzych Szczawienko

Teatr kontynuował swoje działania artystyczne w przestrzeni internetu (osiągając łącznie 41.461 odsłon), których efekty są ciągle dostępne nieodpłatnie na teatralnych kanałach Youtube, Instagram, Facebook i Spotify:

- SZANIAWSKI.FM koncepcja: Nikola Olszak i Tomasz Jękot – internetowe radio Teatru, czyli 12 autorskich podcastów
- I TAK ZROBIMY WAM TEATR wg tekstów Przemka Guldy w reż. Sebastiana Majewskiego – spektakl-manifestacja w odpowiedzi na kolejny lockdown
- PORADNIKI, czyli trzy Instruktaże Zespołu Teatru Dramatycznego:
- JAK DOBRZE POZNAĆ WAŁBRZYCH, mentor: Mateusz Mykytyszyn
- JAK DBAĆ O SWOJE ZDROWIE, mentorka: Agnieszka Mazur-Sztynek
- JAK DOBRZE ŻYĆ, mentor: Paweł Świątek

A także opublikował 10 programów teatralnych online.

W tym niełatwym, dzielonym lockdownami roku, Teatrowi udało się zagrać aż 204 SPEKTAKLE, w tym 56 online. Teatr gościł na przedstawieniach 6.170 widzów. Frekwencja na wszystkich wydarzeniach scenicznych, pomimo trudnej sytuacji, wyniosła w sumie 77%.

W 39 działaniach edukacyjnych Teatru, również w pandemii, uczestniczyło 1.516 osób.

Wśród działań znalazły się:

- pokazy Trzeciego Teatru w ramach Dni Młodego Teatru,
- lekcje teatralne dla młodzieży szkolnej online i na żywo,
- spacer historyczny po Wałbrzychu,
- warsztaty kontekstowe i debaty z gośćmi z całej Polski.

Dodatkowo Teatr rozpoczął działanie pn. „Jasna sprawa” – cykl rozmów o wielokulturowej historii Wałbrzycha z mieszkankami miasta, reprezentującymi różnorodne pochodzenie. W projekcie biorą udział reprezentantki społeczności Francuzów, Niemców, Greków, Żydów i przesiedleńców z Kresów Wschodnich.

Sytuacja pandemiczna wpłynęła mocno na działania festiwalowe w Polsce, jednak pomimo trudności spektakle Teatru były obecne na trzech festiwalach o krajowej renomie, zdobywając nagrody i wyróżnienia:

- PACJENT 0 w reż. Wojtka Ziemińskiego brał udział w XXVII Międzynarodowym Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych w Łodzi
- ANCORA TU w reż. Macieja Podstawnego zdobył nagrodę na XX Ogólnopolskim Festiwalu Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość Przedstawiona” w Zabrze dla Olgi Mysłowskiej
- NIECH PRAWO BĘDZIE Z WAMI w reż. Anety Groszyńskiej zdobył dwie nagrody na XX Ogólnopolskim Festiwalu Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość przedstawiona” w Zabrze dla Anety Groszyńskiej oraz Jana Czaplńskiego

Teatr jest stale obecny w Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej. W 27. edycji gościł z 8 tytułami, z czego 4 decyzją Komisji Finansowej otrzymały refundację kosztów produkcji; NIECH PRAWO BĘDZIE Z WAMI znalazło się w finale; do kolejnej, 28. edycji Teatr dostał się z 3 tytułami.

Spektakl **PILNIE KUPIĘ BIOGRAFIĘ** zaprezentowany został w 6 miastach w Polsce (Nowa Sól, Żary, Bolesławiec, Krapkowice i Tarnowskie Góry i Jaworzyna Śląska) w ramach 13. edycji Programu „TEATR POLSKA” , realizowanego przez Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

1.2.2 FILHARMONIA SUDECKA

Ze względu na ogólną sytuację epidemiologiczną w kraju trudno było przewidzieć, czy zaplanowane koncerty dojdą do skutku, a jeżeli tak, to czy będzie można wpuścić na salę koncertową 100 % publiczności.

Tym niemniej repertuar Filharmonii Sudeckiej na 2021 rok obejmował regularne symfoniczne koncerty, recitale i koncerty kameralne, które wpisały się w coroczny plan pracy artystycznej. Filharmonia Sudecka dokładała wszelkich starań, aby utrzymać ilość koncertów symfonicznych- przynajmniej trzy w miesiącu, a niekiedy włączyć do programu także koncerty kameralne. Odbyły się też stałe pozycje programowe, jak koncerty okolicznościowe, np.: Koncert Wielkopostny, Koncert Bożonarodzeniowy, koncerty z okazji 3 Maja i 11 Listopada, oraz te, które już na stałe weszły do kalendarza imprez Filharmonii Sudeckiej - Koncerty Karnawałowe, Koncert Sylwestrowy, XII Dni Muzyki Filmowej i inne.

Zdjęcie: [Dariusz Gdesz 'Duke'](#).

<https://www.facebook.com/FilharmoniaSudecka/photos/a.384742021576835/4708844822499845/>

Dbając o jak najwyższy poziom wykonawczy Filharmonia Sudecka zapraszała wybitnych dyrygentów i solistów polskich i zagranicznych na koncerty w Wałbrzychu.

W 2021 roku wystąpili: Joanna Dobrakowska, Jarosław Nadrzycki, Kuba Stankiewicz, Mariusz Smolij, Piotr Łukaszczyk, Piotr Wijatkowski, Czesław Grabowski, Evgeni Mikhailov, Agnieszka Przekupień, Filip Cembala, Marcin Kydryński i inni.

Filharmonia Sudecka funduje także nagrody pozaregulaminowe na krajowych i międzynarodowych konkursach instrumentalnych w postaci koncertów laureatów z orkiestrą Filharmonii Sudeckiej lub recitali, przez co daje możliwość zaprezentowania swoich umiejętności młodym adeptom sztuki, którzy dopiero rozpoczynają karierę zawodową.

W roku 2021 z orkiestrą wystąpiła młodziutka skrzypaczka Natalia Dragan – laureatka wielu skrzypcowych konkursów w Polsce i za granicą.

Filharmonia Sudecka kontynuowała także cykl audycji szkolnych i przedszkolnych, prezentowanych przez zespoły instrumentalne wraz z prelegentką w szkołach i przedszkolach powiatu wałbrzyskiego. Ta działalność umuzykalniająca jest bardzo ważnym aspektem w kształceniu młodego pokolenia i wychowaniu w poszanowaniu do kultury, a także zaszczepia w młodych słuchaczach potrzebę kontaktu z muzyką na żywo.

Najmłodszy słuchacze przychodzili na poranki symfoniczne do Sali Filharmonii, gdzie mogli zobaczyć i posłuchać całej orkiestry symfonicznej i poznać pracę dyrygenta z dużym zespołem muzyków. Dzięki takim spotkaniom młodzi słuchacze dowiadują się, jakie instrumenty grają w orkiestrze, ale także, jak należy zachować się na koncercie symfonicznym.

Filharmonia Sudecka oferuje także wynajęcie Sali koncertowej na zewnętrzne projekty i od czasu oddania Sali po modernizacji, ta oferta cieszy się dużym zainteresowaniem wśród managerów reprezentujących aktorów, piosenkarzy i zespoły instrumentalne. Gościliśmy m. in. Anitę Lipnicką, Edytę Geppert, Ewę Kasprzyk, Daniela Olbrychskiego, Sławka Uniatowskiego, Kabaret Moralnego Niepokoju i wielu innych.

Ten trudny dla kultury sezon Filharmonia przetrwała dzięki determinacji i zaangażowaniu artystów oraz wszystkich pracowników i rok 2021 zakończyła z sukcesem, patrząc z nadzieją na lepszy rok 2022.

2 MECENAT GMINY WAŁBRZYCH

Otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w 2021 roku na terenie miasta Wałbrzycha i dla jego mieszkańców.

Gmina Wałbrzych zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2021 roku przyznała dotacje celowe na realizację zadań publicznych dla **14** podmiotów w wysokości **281.000,00 zł**. Dofinansowanie otrzymali:

1. Fundacja Olgi Tokarczuk „Festiwal Góry Literatury w Książu” - **20.000,00 zł**,
2. Fundacja EMU „Odważne Kobiety z Wałbrzycha” - **15.000,00 zł**,
3. Fundacja EMU „8 edycja Festiwalu Brave Kids w Wałbrzychu” - **20.000,00 zł**,
4. Stowarzyszenie na rzecz Wspierania Twórczości i Promocji Aktywności „VOICE OF ART” „Historia Wałbrzycha w kilku ujęciach. Fotograficzne warsztaty plenerowe młodzieży” - **9.000,00 zł**,
5. Stowarzyszenie WOK – Więcej o Kulturze „KINO OPEN AIR” - **10.000,00 zł**,

6. Stowarzyszenie WOK – Więcej o Kulturze „Wydanie płyty Zespołu Pieśni i Tańca „Wałbrzych” - **13.000,00 zł**,
7. Stowarzyszenie WOK – Więcej o Kulturze Dolnośląski Festiwal Ognia- **5.000,00 zł**,
8. Stowarzyszenie Rozwój w Biały Dzień „XVIII Festiwal Ensemble” - **70.000,00 zł**,
9. Fundacja Odnowy Ziemi Noworudzkiej „Letnia Akcja Kulturalna XI Edycja” - **5.000,00 zł**,
10. Fundacja Sudecki Uniwersytet Trzeciego Wieku „Odnowa po pandemii- Trzeci wiek w oczach seniorów” - **5.000,00 zł**,
11. Stowarzyszenie zwykłe pn.: „CAMPOSINGART” „Festiwal Stanisława Lema” - **9.000,00 zł**,
12. Stowarzyszenie Operetka Wrocławska „XVIII Festiwal im. Włodka Szomańskiego „Nie Tylko Gospel”- Edycja Wałbrzyska” - **15.000,00 zł**,
13. Fundacja Księżnej Daisy von Pless „Koncertowy zawrót głowy- Księżęca Orkiestra Salonowa w hołdzie księżnej Daisy von Pless” - **50.000,00 zł**,
14. Fundacja Promocji Muzyki i Terapii Green „14.Międzynarodowy Festiwal „Hałda Jazz”, Wałbrzych 2021- **35.000,00 zł**.